

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2020 m. balandžio 2 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūra – EEE susitarimas – Nediskriminavimas – 36 straipsnis – Laisvė teikti paslaugas – Taikymo sritis – Europos Sąjungos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės sudarytas susitarimas dėl pastarųjų asociacijos įgyvendinimo, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* – Susitarimas dėl perdavimo tvarkos tarp Europos Sąjungos valstybių narių ir Islandijos bei Norvegijos – Islandijos piliečio ekstradicija į trečiąją valstybę – Valstybės narės piliečių apsauga nuo ekstradicijos – Kitos valstybės piliečių analogiškos apsaugos nebuvimas – Islandijos pilietis, gavęs prieglobstį pagal nacionalinę teisę iki Islandijos pilietybės įgijimo – Laisvo judėjimo apribojimas – Nebaudžiamumo prevencija grindžiamas pateisinimas – Proporcingumas – Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 19 straipsnio 2 dalyje numatytų garantijų tikrinimas“

Byloje C-897/19 PPU

dėl *Vrhovni sud* (Aukščiausiasis Teismas, Kroatija) 2019 m. lapkričio 28 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2019 m. gruodžio 5 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą baudžiamojoje byloje prieš

I.N.,

dalyvaujant

Ruska Federacija,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kuri sudaro pirmininkas K. Lenaerts, pirmininko pavaduotoja R. Silva de Lapuerta, kolegijų pirmininkai A. Arabadžiev, A. Prechal, M. Vilaras (pranešėjas), M. Safjan, S. Rodin ir I. Jarukaitis, teisėjai L. Bay Larsen, T. von Danwitz, D. Švaby, K. Jürimäe ir N. Piçarra,

generalinis advokatas E. Tanchev,

posėdžio sekretorius M. Longar, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2020 m. sausio 31 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- I.N., atstovaujamo *odvjetnici* Đ. Perković ir S. Večerina,
- Ruska Federacija, atstovaujamos S. Ljubičić,

* Proceso kalba: kroatų.

- Kroatijos vyriausybės, atstovaujamos G. Vidović Mesarek,
 - Airijos, atstovaujamos G. Hodge, padedamos QC M. Gray,
 - Graikijos vyriausybės, atstovaujamos S. Charitaki ir A. Magrippi,
 - Islandijos vyriausybės, atstovaujamos J. B. Bjarnadóttir ir H. S. Ingimundardóttir, padedamų *Rechtsanwalt* T. Fuchs,
 - Norvegijos vyriausybės, atstovaujamos P. Wennerås ir K. Isaksen,
 - Europos Komisijos, atstovaujamos S. Grünheid, M. Wilderspin ir M. Mataija,
 - ELPA priežiūros institucijos, atstovaujamos C. Zatschler, C. Howdle ir I. Ó. Vilhjálmssdóttir,
- susipažinęs su 2020 m. vasario 27 d., posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,
priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl SESV 18 straipsnio ir Europos Sąjungos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarimo dėl perdavimo tvarkos tarp Europos Sąjungos valstybių narių ir Islandijos bei Norvegijos (OL L 292, 2006, p. 2), Sąjungos vardu patvirtinto 2014 m. lapkričio 27 d. Tarybos sprendimo 2014/835/ES dėl Europos Sąjungos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarimo dėl perdavimo tvarkos tarp Europos Sąjungos valstybių narių ir Islandijos bei Norvegijos sudarymo (OL L 343, 2014, p. 1) 1 straipsniu ir įsigaliojusio 2019 m. lapkričio 1 d. (toliau – susitarimas dėl perdavimo tvarkos), išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant Rusijos valdžios institucijų Kroatijos valdžios institucijoms pateiktą prašymą dėl Rusijos ir Islandijos piliečio I.N. ekstradicijos dėl kelių pasyviosios korupcijos nusikaltimų.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

EEE susitarimas

- 3 1992 m. gegužės 2 d. Europos ekonominės erdvės susitarimo (OL L 1, 1994, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 52 t., p. 3, toliau – EEE susitarimas) antroje konstatuojamojoje dalyje šio susitarimo šalys patvirtino „didelę svarbą, teikiamą ypatingiems [Europos Sąjungos], jos valstybių narių ir (Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA)] valstybių santykiams, pagrįstiems artumu, ilgalaikėmis bendromis vertybėmis ir Europos identitetu“.
- 4 Pagal EEE susitarimo 1 straipsnio 1 dalį šio susitarimo tikslas yra skatinti nuolatinį ir subalansuotą Susitariančiųjų Šalių prekybos ir ekonominių santykių stiprinimą taikant vienodas konkurencijos sąlygas ir laikantis tokių pačių taisyklių tam, kad būtų sukurta vientisa Europos ekonominė erdvė (EEE).

5 EEE susitarimo 3 straipsnyje numatyta:

„Susitariančiosios Šalys imasi reikiamų priemonių, kurios gali būti bendro arba konkretaus pobūdžio, kad užtikrintų su šiuo Susitarimu susijusių įsipareigojimų vykdymą.

Jos nesiima jokių priemonių, kurios gali trukdyti siekti šio Susitarimo tikslų.

Be to, jos lengvina pagal šį Susitarimą vykdomą bendradarbiavimą.“

6 EEE susitarimo 4 straipsnyje nurodyta:

„Šio Susitarimo taikymo srityje, nepažeidžiant jame esančių specialių nuostatų, draudžiama bet kokia diskriminacija dėl pilietybės.“

7 EEE susitarimo 6 straipsnyje nurodyta:

„Nepažeidžiant tolesnės teisminės praktikos plėtotės, įgyvendinant ir taikant šio Susitarimo nuostatas, jeigu jos yra iš esmės tolygios atitinkamoms [SESV] ir Europos anglių ir plieno bendrijos steigimo sutarties bei taikant šias dvi sutartis priimtų aktų normoms, jos yra aiškinamos remiantis atitinkamais Europos Bendrijų Teisingumo Teismo sprendimais, kurie buvo priimti prieš pasirašant šį Susitarimą.“

8 EEE susitarimo 36 straipsnyje nurodyta:

„1. Vadovaujantis šio Susitarimo nuostatomis Susitariančiųjų Šalių teritorijoje uždraudžiami laisvės teikti paslaugas apribojimai, taikomi [Sąjungos] valstybių narių ir ELPA valstybių nacionaliniams subjektams, kurie yra įsisteigę kitoje [Sąjungos] valstybėje narėje ar ELPA valstybėje negu valstybė, kurios subjektu yra asmuo, kuriam tos paslaugos teikiamos.

<...>“

1999 m. gegužės 18 d. susitarimas

9 Europos Sąjungos Tarybos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarimo dėl pastarųjų asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* (OL L 176, 1999, p. 36; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 32 t., p. 4, toliau – 1999 m. gegužės 18 d. susitarimas) 2 straipsnyje nustatyta:

„1. [Islandijos Respublika ir Norvegijos Karalystė] įgyvendina ir taiko šio Susitarimo A priede išvardytas Šengeno *acquis* nuostatas taip, kaip jas taiko Europos Sąjungos valstybės narės <...>, dalyvaujančios Šengeno protokolu įteisintame glaudesniame bendradarbiavime.

2. [Islandijos Respublika ir Norvegijos Karalystė] įgyvendina ir taiko šio Susitarimo B priede išvardytą Europos bendrijos teisės aktų nuostatas tiek, kiek jos yra pakeitusios atitinkamas 1990 m. birželio 19 d. Šengene pasirašytos Konvencijos dėl Susitarimo dėl laipsniško bendrų sienų kontrolės panaikinimo įgyvendinimo nuostatas arba pagal ją priimtas nuostatas.

3. [Islandijos Respublika ir Norvegijos Karalystė], nepažeisdamos 8 straipsnio, taip pat priima, įgyvendina ir taiko Europos Sąjungos priimtus teisės aktus ir priemones, kurie iš dalies keičia ar papildo A ir B prieduose nurodytas nuostatas bei kuriems buvo taikoma šiame Susitarime nustatyta tvarka.“

10 1999 m. gegužės 18 d. susitarimo 7 straipsnyje nustatyta:

„Susitariančiosios Šalys sutaria, kad turėtų būti sudarytas atitinkamas susitarimas dėl valstybės, atsakingos už kurioje nors iš valstybių narių arba Islandijoje ar Norvegijoje paduoto prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijų ir mechanizmų. <...>“

Susitarimas dėl perdavimo tvarkos

11 Susitarimo dėl perdavimo tvarkos preambulėje nustatyta:

„Europos Sąjunga

ir

Islandijos Respublika

bei

Norvegijos Karalystė,

toliau – Susitariančiosios Šalys,

norėdamos pagerinti Europos Sąjungos valstybių narių ir Islandijos bei Norvegijos teismų bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose nepažeidžiant asmens laisvę saugančių taisyklių,

atsižvelgdamos į tai, kad dabartiniai Susitariančiųjų Šalių santykiai reikalauja glaudaus bendradarbiavimo kovojant su nusikalstamumu,

išreikšdamos abipusį pasitikėjimą Susitariančiųjų Šalių teisinių sistemų struktūromis ir funkcionavimu bei visų Susitariančiųjų Šalių gebėjimu užtikrinti teisingą bylos nagrinėjimą,

<...>“

12 Šio susitarimo 1 straipsnyje nustatyta:

„1. Siekdamos patraukti baudžiamojon atsakomybėn ar vykdyti bausmę, Susitariančiosios Šalys pagal šio Susitarimo nuostatas išipareigoja gerinti perdavimą tarp valstybių narių ir Norvegijos Karalystės bei Islandijos Respublikos, atsižvelgdamos į 1996 m. rugsėjo 27 d. Konvencijos dėl ekstradicijos tarp Europos Sąjungos valstybių narių sąlygas kaip į būtiniausius reikalavimus.

2. Susitariančiosios Šalys išipareigoja pagal šio Susitarimo nuostatas užtikrinti, kad ekstradicijos tarp valstybių narių ir Norvegijos Karalystės bei Islandijos Respublikos sistema būtų grindžiama perdavimo mechanizmu pagal arešto orderį laikantis šio Susitarimo sąlygų.

3. Šis Susitarimas nekeičia pareigos gerbti pagrindines teises ir pagrindinius teisinius principus, įtvirtintus [1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytoje Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje], arba, kai yra vykdomas valstybės narės teisminės institucijos, [ES] 6 straipsnyje nurodytus principus.

4. Jokia šio susitarimo nuostata neturėtų būti aiškinama kaip draudžianti atsisakyti perduoti asmenį, dėl kurio buvo išduotas šiame Susitarime apibrėžtas arešto orderis, kai yra priežasčių remiantis objektyviais kriterijais manyti, kad minėtas arešto orderis yra išduotas siekiant patraukti asmenį

baudžiamojon atsakomybėn ar jį bausti dėl jo lyties, rasės, religijos, etninės kilmės, pilietybės, kalbos, politinių įsitikinimų ar seksualinės orientacijos arba kad to asmens padėtis gali būti pažeista dėl bet kurios iš tų priežasčių.“

Kroatijos teisė

- 13 Kroatijos Respublikos Konstitucijos (*Narodne novine*, br. 56/1990, 135/1997, 113/2000, 28/2001, 76/2010 ir 5/2014) 9 straipsnis suformuluotas taip:

„<...>

Kroatijos Respublikos pilietis negali būti išsiųstas iš Kroatijos Respublikos, iš jo negali būti atimta pilietybė, negali būti vykdoma jo ekstradicija į kitą valstybę, išskyrus atvejus, kai vykdomas sprendimas dėl ekstradicijos arba perdavimo, priimtas vadovaujantis tarptautinėmis sutartimis arba *acquis communautaire*.“

- 14 *Zakon o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima* (Įstatymas dėl tarptautinės savitarpio teisinės pagalbos baudžiamosiose bylose, *Narodne novine*, 178/2004, toliau – ZOMPO) 1 straipsnyje numatyta:

„1. Šiuo įstatymu reglamentuojama tarptautinė teisinė pagalba baudžiamosiose bylose (toliau – tarptautinė teisinė pagalba), jeigu tarptautinėje sutartyje nenustatyta kitaip.

<...>“

- 15 ZOMPO 12 straipsnyje nustatyta:

„1. Kompetentinga nacionalinė institucija gali atmesti tarptautinės teisinės pagalbos prašymą, jeigu:

1) prašymas yra susijęs su veiksmu, kuris laikomas politiniu nusikaltimu arba su tokiu nusikaltimu susijusiu veiksmu;

2) prašymas yra susijęs su mokestiniu nusikaltimu;

3) patenkinus prašymą gali kilti grėsmė Kroatijos Respublikos suverenitetui, saugumui, teisės sistemai ar kitiems esminiams jos interesams;

4) galima pagrįstai daryti prielaidą, kad ekstradicijos prašyme nurodytas asmuo ekstradicijos atveju būtų patrauktas baudžiamojon atsakomybėn arba baudžiamas dėl jo rasės, religijos, tautybės, priklausymo tam tikrai socialinei grupei ar politinių pažiūrų arba kad dėl vienos iš šių priežasčių jo padėtis taptų sudėtingesnė;

5) prašoma išduoti asmenį dėl baudžiamojo nusižengimo arba nesunkios nusikalstamos veikos.

<...>“

- 16 ZOMPO 55 straipsnyje nustatyta:

„1. Jei kompetentingas teismas nusprendžia, kad nėra įvykdytos teisinės ekstradicijos sąlygos, jis priima nutartį atmesti ekstradicijos prašymą ir nedelsdamas perduoda ją Kroatijos Respublikos *Vrhovni sud* (Aukščiausiasis Teismas), kuris, išklausęs kompetentingo generalinio prokuroro nuomonę, tą nutartį patvirtina, panaikina arba pakeičia.

2. Galutinė nutartis atmesti ekstradicijos prašymą perduodama Teisingumo ministerijai, kuri ją įteikia prašymą pateikusiai valstybei.“

17 ZOMPO 56 straipsnyje nustatyta:

„1. Jeigu prašymą nagrinėjančio kompetentingo teismo kolegija nusprendžia, kad ekstradicijos teisinės sąlygos yra įvykdytos, jis priima nutartį.

2. Ši nutartis apeliacine tvarka gali būti apskūsta per 3 dienas. Apeliacinį skundą nagrinėja Kroatijos Respublikos *Vrhovni sud* (Aukščiausiasis Teismas).“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

18 2015 m. gegužės 20 d. Maskvos (Rusija) Interpolo biuras paskelbė pranešimą apie I.N., kuris tuo metu turėjo tik Rusijos pilietybę, tarptautinę paiešką, siekiant jį suimti ir patraukti baudžiamojon atsakomybėn už pasyviąją korupciją.

19 2019 m. birželio 30 d. I.N. keleiviniu autobusu atvyko į Slovėnijos ir Kroatijos sienos perėjimo punktą ir, turėdamas Islandijoje pabėgėliams išduodamą kelionės dokumentą, bandė patekti į Kroatijos teritoriją. Jis buvo sulaikytas remiantis pirmesniame punkte nurodytu pranešimu apie tarptautinę paiešką. Jį sulaikius, buvo pradėta procedūra pagal ZOMPO dėl galimos ekstradicijos į Rusiją.

20 2019 m. liepos 1 d. I.N. buvo apklaustas *Županijski sud u Zagrebu* (Zagrebo apygardos teismas, Kroatija) ikiteisminio tyrimo teisėjo. Jis pareiškė prieštaraujantis ekstradicijai į Rusiją ir nurodė esąs ir Rusijos, ir Islandijos pilietis. Kroatijos Respublikos užsienio ir Europos reikalų ministerija *Županijski sud u Zagrebu* (Zagrebo apygardos teismas) perdavė Islandijos ambasados notą, patvirtinančią, kad nuo 2019 m. birželio 19 d. I.N. turi Islandijos pilietybę ir nuolatinę gyvenamąją vietą Islandijoje. Toje notoje taip pat buvo nurodyta, kad Islandijos vyriausybė prašė užtikrinti, kad I.N. galėtų kuo greičiau saugiai grįžti į Islandiją.

21 2019 m. rugpjūčio 6 d. *Županijski sud u Zagrebu* (Zagrebo apygardos teismas) gavo Rusijos Federacijos generalinės prokuratūros prašymą dėl I.N. ekstradicijos į šią trečiąją valstybę vadovaujantis 1957 m. gruodžio 13 d. Paryžiuje pasirašytos Europos konvencijos dėl ekstradicijos (toliau – Europos konvencija dėl ekstradicijos) nuostatomis dėl jo atžvilgiu pradėto baudžiamojo persekiojimo už kelis pasyviosios korupcijos nusikaltimus. Šiame prašyme buvo nurodyta, kad Rusijos Federacijos generalinė prokuratūra užtikrina, jog ekstradicijos prašymo tikslas nėra persekioti I.N. dėl politinių priežasčių, dėl jo rasės, religijos, tautybės ar įsitikinimų, kad jam bus suteiktos visos galimybės gintis, taip pat padedant advokatui, ir kad jis nebus kankinamas, nepatirs žiauraus ar nežmoniško elgesio ar bausmių, kuriomis būtų daroma žala žmogaus orumui.

22 2019 m. rugsėjo 5 d. nutartimi *Županijski sud u Zagrebu* (Zagrebo apygardos teismas) konstatavo, kad buvo įvykdytos ZOMPO numatytos teisinės sąlygos I.N. ekstradicijai baudžiamojo persekiojimo tikslais.

23 2019 m. rugsėjo 30 d. I.N. pateikė apeliacinį skundą dėl šios nutarties prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui. Jis nurodė, kad yra konkretus, rimtas ir pagrįstai nuspėjamas pavojus, jog ekstradicijos į Rusijos Federaciją atveju jis būtų kankinamas ir patirtų nežmonišką ar žeminamą elgesį. Taip pat jis nurodė, kad pabėgėlio statusas Islandijoje jam buvo suteiktas būtent dėl konkretaus persekiojimo Rusijoje ir kad 2019 m. rugsėjo 5 d. nutartimi *Županijski sud u Zagrebu* (Zagrebo apygardos teismas) *de facto* pažeidė tarptautinę apsaugą, kuri jam buvo suteikta Islandijoje. Be to, jis teigė turįs Islandijos pilietybę ir kaltino *Županijski sud u Zagrebu* (Zagrebo apygardos teismas) nepaisius 2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Petruhhin* (C-182/15, EU:C:2016:630).

- 24 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodė, kad, remdamasis savo suformuota jurisprudencija, jis išnagrinės, ar yra realus pavojus, kad ekstradicijos atveju I.N. būtų kankinamas arba patirtų nežmonišką elgesį ar bausmes. Vis dėlto prieš nagrinėdamas šį klausimą jis siekia išsiaiškinti, ar apie ekstradicijos prašymą reikia informuoti Islandijos Respubliką, kurios pilietis yra I.N., kad ši valstybė galėtų, jei to pageidauja, prašyti perduoti jos pilietį, siekdama vykdyti procedūrą, kurios tikslas yra išvengti nebaudžiamumo pavojaus.
- 25 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, viena vertus, nurodo, kad Kroatijos Respublika neišduoda savo paties piliečių Rusijai ir su šia valstybe nėra sudariusi dvišalės sutarties, kurioje būtų numatyta tokia pareiga.
- 26 Kita vertus, priminęs 2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Petruhhin* (C-182/15, EU:C:2016:630) išvadas, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad, nors, skirtingai nuo asmens, dėl kurio priimtas šis sprendimas, I.N. nėra Sąjungos pilietis, jis vis dėlto yra Islandijos Respublikos pilietis ir su šia valstybe Sąjunga palaiko ypatingus ryšius.
- 27 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas primena, kad, pirma, pagal prie Lisabonos sutarties pridėto Protokolo Nr. 19 dėl į Europos Sąjungos sistemą integruoto Šengeno *acquis* (OL C 83, 2010, p. 290) 2 straipsnį Šengeno *acquis* taikoma šio protokolo 1 straipsnyje nurodytoms valstybėms narėms ir, antra, remdamasi šio protokolo 6 straipsniu, Taryba sudarė su Islandijos Respublika ir Norvegijos Karalyste 1999 m. gegužės 18 d. susitarimą, pagal kurį šios dvi trečiosios valstybės įgyvendina *acquis* nuostatas. I.N. pasinaudojo savo teise laisvai judėti Šengeno erdvės valstybių narių teritorijoje ir buvo sulaikytas, kai atvyko į Kroatijos Respublikos teritoriją iš kitos valstybės narės – Slovėnijos Respublikos.
- 28 Be to, kadangi susitarimas dėl perdavimo tvarkos įsigaliojo 2019 m. lapkričio 1 d., jis taip pat turi reikšmės pagrindinei bylai.
- 29 Atsižvelgdamas į visas šias aplinkybes, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo turintis abejonių dėl to, ar SESV 18 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad valstybė narė, kaip antai Kroatijos Respublika, turinti priimti sprendimą dėl trečiosios valstybės ekstradicijos prašymo, pateikto dėl asmens, turinčio Sąjungos narė nesančios, bet Šengeno erdvei priklausančios valstybės pilietybę, prieš priimdama bet kokią sprendimą dėl ekstradicijos privalo apie ekstradicijos prašymą pranešti pastarajai valstybei ir, jei ši paprašytų perduoti savo pilietį, kad pati vykdytų procedūrą, dėl kurios prašoma ekstradicijos, turėtų perduoti jai šį pilietį pagal susitarimą dėl perdavimo tvarkos.
- 30 Šiomis aplinkybėmis *Vrhovni sud* (Aukščiausiasis Teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
- „1. Ar SESV 18 straipsnį reikia aiškinti taip, kad Europos Sąjungos valstybė narė, priimanti sprendimą dėl valstybės, kuri nėra <...> Sąjungos narė, bet yra Šengeno erdvės valstybė narė, piliečio ekstradicijos į trečiąją valstybę, apie ekstradicijos prašymą turi pranešti Šengeno erdvės valstybei narei, kuri tam asmeniui suteikė pilietybę?
2. Jeigu į pirmesnį klausimą būtų atsakyta teigiamai, o Šengeno erdvės valstybė narė pateikė prašymą dėl to asmens perdavimo, siekdama vykdyti procedūrą, dėl kurios pateiktas ekstradicijos prašymas, ar reikia jai perduoti tą asmenį, vadovaujantis susitarimu dėl perdavimo tvarkos?“

Dėl skubos procedūros

- 31 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas paprašė, kad būtų pritaikyta Teisingumo Teismo procedūros reglamento 107 straipsnyje numatyta prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūra.

- 32 Šiam prašymui pagrįsti jis nurodė aplinkybę, kad I.N. buvo suimtas ekstradicijos tikslu, todėl šiuo metu jam atimta laisvė.
- 33 Pažymėtina, pirma, kad šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs, be kita ko, su susitarimo dėl perdavimo tvarkos aiškinimu. Sprendimas, kuriuo šis susitarimas buvo patvirtintas Sąjungos vardu, buvo priimtas remiantis SESV 82 straipsnio 1 dalies d punktu, siejama su SESV 218 straipsnio 6 dalies a punktu. Taigi šis susitarimas patenka į SESV trečiosios dalies V antraštinėje dalyje, susijusioje su laisvės, saugumo ir teisingumo erdve, numatytas sritis. Vadinas, šiam prašymui priimti prejudicinį sprendimą gali būti taikoma prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūra.
- 34 Antra, anot prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo, reikia atsižvelgti į aplinkybę, kad asmeniui, su kuriuo susijusi pagrindinė byla, šiuo metu atimta laisvė ir jo tolesnis suėmimas priklausys nuo sprendimo pagrindinėje byloje (šiuo klausimu žr. 2019 m. gegužės 27 d. Sprendimo *OG ir PI (Liubeko ir Cvikau prokuratūros)*, C-508/18 ir C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, 38 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Iš tiesų, kaip paaikšino prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, suimti I.N. ekstradicijos tikslu buvo nuspręsta pradėjus jo ekstradicijos procedūrą.
- 35 Šiomis aplinkybėmis, vadovaudamasi teisėjo pranešėjo siūlymu ir išklausiusi generalinį advokatą, 2019 m. gruodžio 16 d. Teisingumo Teismo ketvirtoji kolegija nusprendė patenkinti nacionalinio teismo prašymą nagrinėti bylą pagal prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą.
- 36 Be to, ji nusprendė perduoti bylą Teisingumo Teismui, kad ji būtų paskirta didžiajai kolegijai.

Dėl prejudicinių klausimų

- 37 Pirmiausia reikia priminti, kad 2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Petruhhin* (C-182/15, EU:C:2016:630) 50 punkte Teisingumo Teismas nurodė, kad SESV 18 ir 21 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad kai valstybei narei, į kurią atvyko Sąjungos pilietis, turintis kitos valstybės narės pilietybę, trečioji valstybė, su kuria pirmoji valstybė narė sudarė ekstradicijos sutartį, pateikia ekstradicijos prašymą, ji turi informuoti valstybę narę, kurios pilietybę toks asmuo turi, ir, jeigu to reikalauja aplinkybės, pastarosios prašymu perduoti jai šį asmenį, laikydamosi 2002 m. birželio 13 d. Pagrindų sprendimo 2002/584 dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos (OL L 190, 2002, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 6 t., p. 34), iš dalies pakeisto 2009 m. vasario 26 d. Tarybos pamatiniu sprendimu 2009/299/TVR (OL L 81, 2009, p. 24) (toliau – Pagrindų sprendimas 2002/584), jeigu pagal savo nacionalinę teisę tokia valstybė narė turi jurisdikciją vykdyti šio asmens baudžiamąjį persekiojimą už veikas, padarytas už jos teritorijos ribų.
- 38 Šiuo klausimu 2018 m. balandžio 10 d. Sprendimo *Pisciotti* (C-191/16, EU:C:2018:222) 54 punkte Teisingumo Teismas patikslino, kad siekiant išvengti atitinkamo asmens nebaudžiamumo už ekstradicijos prašyme jam inkriminuojamas veikas rizikos, kitos valstybės narės nei prašomoji valstybė narė prireikus išduotame Europos arešto orderyje turi būti nurodytos bent tos pačios veikos.
- 39 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kilo klausimas, ar jo nagrinėjamoje byloje Teisingumo Teismo išaiškinimu, pateiktu 2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendime *Petruhhin* (C-182/15, EU:C:2016:630), reikia vadovautis ne tik dėl Sąjungos piliečių, bet ir dėl Islandijos piliečių.
- 40 Šiuo klausimu reikia priminti, kad draudžiant „bet kokią diskriminaciją dėl pilietybės“ pagal SESV 18 straipsnį reikalaujama užtikrinti vienodą požiūrį į asmenis, esančius situacijoje, kuri patenka į Sutarčių taikymo sritį (šiuo klausimu žr. 2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 29 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Teisingumo Teismas yra patikslinęs, kad ši nuostata netaikoma galimo nevienodo požiūrio į valstybių narių ir trečiųjų valstybių piliečius atveju

(šiuo klausimu žr. 2009 m. birželio 4 d. Sprendimo *Vatsouras ir Koupatantze*, C-22/08 ir C-23/08, EU:C:2009:344, 52 punktą ir 2019 m. balandžio 30 d. Nuomonės 1/17 (ES ir Kanados IEP susitarimas), EU:C:2019:341, 169 punktą).

- 41 Dėl SESV 21 straipsnio primintina, kad jo 1 dalyje numatyta kiekvieno Sąjungos piliečio teisė laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, ir, kaip matyti iš SESV 20 straipsnio 1 dalies, tai taikoma kiekvienam valstybės narės pilietybę turinčiam asmeniui, bet netaikoma trečiosios valstybės piliečiui.
- 42 Be to, Pagrindų sprendimas 2002/584, kuriuo taip pat grindžiami šio sprendimo 37 punkte priminti Teisingumo Teismo argumentai, taikomas tik valstybėms narėms, bet ne trečiosioms valstybėms.
- 43 Vis dėlto primintina, kad, remiantis suformuota Teisingumo Teismo jurisprudencija, pagal nacionalinių teismų ir Teisingumo Teismo bendradarbiavimo procedūrą, įtvirtintą SESV 267 straipsnyje, šis teismas nacionaliniam teismui turi pateikti naudingą atsakymą, kuris pastarajam leistų išspręsti jo nagrinėjamą bylą. Tokiu atveju Teisingumo Teismui gali tekti performuluoti jam pateiktus klausimus. Teisingumo Teismas turi išaiškinti visas Sąjungos teisės nuostatas, kurių reikia nacionaliniams teismams, kad jie išspręstų nagrinėjamas bylas, net jei šios nuostatos nėra aiškiai nurodytos šių teismų jam pateiktuose klausimuose (2019 m. gegužės 8 d. Sprendimo *PI*, C-230/18, EU:C:2019:383, 42 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 44 Šiuo atveju reikia pažymėti, kad Islandijos Respublika palaiko su Sąjunga ypatingus santykius, viršijančius paprastą ekonominį ir prekybos bendradarbiavimą. Kaip pažymėjo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, faktiškai ji įgyvendina ir taiko Šengeno *acquis*, yra EEE susitarimo šalis, dalyvauja bendroje Europos prieglobsčio sistemoje ir yra sudariusi su Sąjunga susitarimą dėl perdavimo tvarkos. Vadinas, siekiant pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui naudingą atsakymą, reikia atsižvelgti ne tik į jo nurodytas Sąjungos teisės nuostatas, bet ir į EEE susitarimą, kurio šalimis yra tiek Sąjunga, tiek Islandijos Respublika.
- 45 Taigi darytina išvada, kad savo klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Sąjungos teisė, visų pirma EEE susitarimą, analizuojamą atsižvelgiant į 2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendimą *Petruhhin* (C-182/15, EU:C:2016:630, 50 punktą), reikia aiškinti taip, kad kai valstybė narė, į kurią atvyko EEE susitarimo šalimi esančios ELPA valstybės, su kuria Sąjunga sudarė susitarimą dėl perdavimo, pilietis, gauna trečiosios valstybės ekstradicijos prašymą pagal Europos konvenciją dėl ekstradicijos, ji privalo apie šį prašymą pranešti nurodytai ELPA valstybei ir prireikus jos prašymu perduoti jai šį pilietį laikydamasi susitarimo dėl perdavimo tvarkos nuostatų, su sąlyga, kad pagal savo nacionalinę teisę ši valstybė turi jurisdikciją vykdyti šio piliečio baudžiamąjį persekiojimą už ne jos nacionalinėje teritorijoje padarytus nusikaltimus.
- 46 Be to, iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos matyti, kad prieš įgydamas Islandijos pilietybę I.N. pagal Islandijos teisę gavo prieglobstį būtent dėl Rusijoje prieš jį vykdyto persekiojimo, dėl kurio Rusijos Federacija prašė Kroatijos valdžios institucijų įvykdyti jo ekstradiciją, tačiau tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas. Tokios aplinkybės nebuvo byloje, kurioje priimtas 2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendimas *Petruhhin* (C-182/15, EU:C:2016:630).
- 47 Šiomis aplinkybėmis, dar neišnagrinėjus klausimo dėl galimybės taikyti Sąjungos teisę pagrindinėje byloje, darytina išvada, kad siekiant pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui naudingą atsakymą taip pat reikia patikslinti Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 19 straipsnio 2 dalyje suteiktos apsaugos apimtį; pagal šią nuostatą niekas negali būti perkeltas, išsiųstas ar išduotas į valstybę, kurioje jam gresia mirties bausmė arba kurioje jis gali patirti kankinimų ar kitokį nežmonišką ar žeminamą elgesį arba būti taip baudžiamas.

Galimybė taikyti Sąjungos teisę pagrindinėje byloje

- 48 Primintina, kad ekstradicijos srityje Sąjunga nėra sudariusi tarptautinės sutarties su atitinkama trečiąja valstybe, šiuo atveju Rusijos Federacija, todėl ekstradicijos normų nustatymas priklauso valstybių narių kompetencijai. Tačiau, kaip matyti iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos, šios valstybės narės privalo įgyvendinti šią kompetenciją, laikydamosi Sąjungos teisės (šiuo klausimu žr. 2018 m. lapkričio 13 d. Sprendimo *Raugevičius*, C-247/17, EU:C:2018:898, 45 punktą).
- 49 Kadangi Sąjungos sudarytas tarptautinis susitarimas yra sudėtinė jos teisės dalis (žr., be kita ko, 1974 m. balandžio 30 d. Sprendimo *Haegeman*, 181/73, EU:C:1974:41, 5 ir 6 punktus, taip pat 2019 m. balandžio 30 d. Nuomonės 1/17 (ES ir Kanados IEP susitarimas), EU:C:2019:341, 117 punktą), į tokios sutarties, pavyzdžiui, EEE susitarimo, taikymo sritį patenkančios situacijos iš esmės yra reglamentuojamos Sąjungos teisės (šiuo klausimu žr. 2019 m. balandžio 30 d. Nuomonės 1/17 (ES ir Kanados IEP susitarimas), EU:C:2019:341, 171 punktą).
- 50 Šiuo aspektu EEE susitarime, kaip matyti iš jo antros konstatuojamosios dalies, patvirtinta, kad Sąjungą, jos valstybes nares ir ELPA valstybes sieja ypatingi santykiai, pagrįsti artumu, ilgalaikėmis bendromis vertybėmis ir Europos identitetu. Atsižvelgiant būtent į šiuos ypatingus santykius reikia suprasti vieną iš pagrindinių EEE susitarimo tikslų – kiek įmanoma visapusiškai užtikrinti laisvą prekių, asmenų, paslaugų ir kapitalo judėjimą visoje EEE, kad Sąjungos teritorijoje sukurta vidaus rinka būtų išplėsta į ELPA valstybes. Dėl to keliomis šio susitarimo nuostatomis siekiama kuo vienesnio jo aiškinimo visoje EEE. Šiuo atžvilgiu Teisingumo Teismas turi užtikrinti, kad SESV nuostatomis iš esmės identiškoms EEE susitarimo nuostatomis būtų vienodai aiškinamos valstybėse narėse (2003 m. rugsėjo 23 d. Sprendimo *Ospelt ir Schlössle Weissenberg*, C-452/01, EU:C:2003:493, 29 punktą; 2010 m. spalio 28 d. Sprendimo *Établissements Rimbaud*, C-72/09, EU:C:2010:645, 20 punktą ir 2012 m. liepos 19 d. Sprendimo *A*, C-48/11, EU:C:2012:485, 15 punktą).
- 51 Nagrinėjamu atveju I.N. rašytinėse pastabose nurodė į Kroatijos Respublikos teritoriją atvykęs praleisti vasaros atostogų, ir Islandijos vyriausybė tai patvirtino per teismo posėdį.
- 52 Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad laisvė teikti paslaugas, kaip tai suprantama pagal SESV 56 straipsnį, apima paslaugų gavėjų laisvę be apribojimų atvykti į kitą valstybę narę paslaugai gauti ir kad turistai laikytini šia laisve besinaudojančiais paslaugų gavėjais (1989 m. vasario 2 d. Sprendimo *Cowan*, 186/87, EU:C:1989:47, 15 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 53 Lygiai taip pat turi būti aiškinama EEE susitarimo 36 straipsnyje garantuojama laisvė teikti paslaugas (pagal analogiją žr. 2003 m. rugsėjo 23 d. Sprendimo *Ospelt ir Schlössle Weissenberg*, C-452/01, EU:C:2003:493, 29 punktą ir 2010 m. spalio 28 d. Sprendimo *Établissements Rimbaud*, C-72/09, EU:C:2010:645, 20 punktą).
- 54 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad situacija, kurioje atsidūrė I.N., atvykęs prie valstybės narės sienos, kad patektų į jos teritoriją ir ten gautų paslaugas, patenka į EEE susitarimo, taigi ir į Sąjungos teisės taikymo sritį (pagal analogiją žr. 2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630 30 ir 31 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją). Vadinasi, pagrindinėje byloje Kroatijos Respublika turi įgyvendinti savo kompetenciją ekstradicijos į trečiąsias valstybes srityje, laikydamosi EEE susitarimo, visų pirma jo 36 straipsnio, užtikrinančio laisvę teikti paslaugas.

Dėl laisvės teikti paslaugas apribojimo ir galimo jo pateisinimo

- 55 Uždraudžiant „bet kokią diskriminaciją dėl pilietybės“ pagal EEE susitarimo 4 straipsnį reikalaujama užtikrinti vienodą požiūrį į asmenis, esančius šiuo susitarimu reglamentuojamoje situacijoje. Šioje nuostatoje įtvirtintas nediskriminavimo principas sukelia padarinių šio Susitarimo „taikymo srityje“ ir „nepažeidžiant jame esančių specialių nuostatų“. Pastarąja EEE susitarimo 4 straipsnio fraze daroma

nuoroda į kitas šio susitarimo nuostatas, kuriomis joje įtvirtintas bendras principas sukonkretinamas atsižvelgiant į konkrečias situacijas. Tokios yra, pavyzdžiui, nuostatos dėl laisvės teikti paslaugas (pagal analogiją žr. 1989 m. vasario 2 d. Sprendimo *Cowan*, 186/87, EU:C:1989:47, 10 ir 14 punktus).

- 56 Valstybės narės nacionalinės teisės nuostatos dėl ekstradicijos, kaip antai nagrinėjamos pagrindinėje byloje, sukuria nevienodą požiūrį, nelygu ar atitinkamas asmuo yra jos pilietis, ar ELPA valstybės – EEE susitarimo šalies – pilietis, nes dėl jų pastarųjų valstybių piliečiams, nagrinėjamu atveju – Islandijos piliečiui I.N., nesuteikiama apsauga nuo ekstradicijos, kuria naudojasi jos pačios piliečiai (pagal analogiją žr. 2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630 32 punktą).
- 57 Dėl šios priežasties tokios nuostatos gali turėti neigiamos įtakos pirmiausia EEE susitarimo 36 straipsnyje įtvirtintai laisvei. Iš to matyti, kad, esant tokiai situacijai, kokia nagrinėjama pagrindinėje byloje, nevienodas požiūris, dėl kurio leidžiama EEE susitarimo šalimi esančios ELPA valstybės piliečio, kaip antai I.N., ekstradicija, lemia šios laisvės apribojimą (pagal analogiją žr. 2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630 32 ir 33 punktus).
- 58 Reikėtų pridurti, kad suinteresuotojo asmens situacija tampa objektyviai panaši į Sąjungos piliečio, kuriam pagal ESS 3 straipsnio 2 dalį Sąjunga leidžia naudotis vidaus sienų neturinčia laisvės, saugumo ir teisingumo erdve, kurioje užtikrinamas laisvas asmenų judėjimas, situaciją ne tik dėl aplinkybės, jog tas suinteresuotasis asmuo turi EEE susitarimo šalimi esančios ELPA valstybės piliečio statusą, bet ir dėl to, kad ši valstybė įgyvendina ir taiko Šengeno *acquis*.
- 59 Apribojimas, kaip antai nurodytas šio sprendimo 57 punkte, gali būti pateisinamas tik jeigu yra pagrįstas objektyviomis priežastimis ir proporcingas nacionaline teise siekiamam teisėtam tikslui (pagal analogiją žr. 2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630 34 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 60 Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad prašyme priimti prejudicinį sprendimą kaip pateisinimas nurodytas tikslas išvengti nusikaltimą padariusių asmenų nebaudžiamumo rizikos turi būti vertinamas kaip teisėtas. Vis dėlto EEE susitarimo 36 straipsnyje įtvirtintą laisvę ribojančios priemonės gali būti pateisinamos objektyviomis priežastimis tik jeigu jos yra tinkamos interesų, kuriuos jomis siekiama užtikrinti, apsaugai ir tik tiek, kiek šių tikslų negalima pasiekti mažiau ribojančiomis priemonėmis (pagal analogiją žr. 2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 37 ir 38 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).
- 61 2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendime *Petruhhin* (C-182/15, EU:C:2016:630, 39 punktas) Teisingumo Teismas priminė, kad ekstradicija – tai procedūra, kuria siekiama kovoti su asmens, esančio kitos valstybės nei ta, kurioje, įtariama, buvo padarytas nusikaltimas, teritorijoje, nebaudžiamumu; ji leidžia išvengti nusikaltimus tam tikros valstybės teritorijoje padariusių ir iš jos pabėgusių asmenų nebaudžiamumo. Nors ekstradicijos netaikymas prašomosios valstybės piliečiams iš esmės kompensuojamas suteikiant šiai valstybei galimybę vykdyti tokių piliečių baudžiamąjį persekiojimą už sunkius nusikaltimus, padarytus ne jos teritorijoje, pagal bendrąją taisyklę ši valstybė narė paprastai neturi jurisdikcijos teisti už tokius nusikaltimus, kai nei nusikaltimą, kuriuo įtariama, padaręs asmuo, nei nuo jo nukentėjęs asmuo nėra šios valstybės narės piliečiai.
- 62 Tuo remdamasis Teisingumo Teismas 2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Petruhhin* (C-182/15, EU:C:2016:630) 40 punkte padarė išvadą, kad nacionalinės teisės normos, kaip antai nagrinėtos toje byloje, pagal kurias leidžiama tenkinti ekstradicijos prašymą, kad būtų vykdomas asmens baudžiamasis persekiojimas ir jis būtų teisiamas trečiojoje valstybėje, kur, įtariama, padarytas nusikaltimas, iš esmės yra tinkamos siekiant užbrėžto tikslo kovoti su nebaudžiamumu.

- 63 Vis dėlto, kaip buvo konstatuota šio sprendimo 54 punkte, Islandijos piliečiui, kuris atvyko prie valstybės narės sienos, kad patektų į jos teritoriją ir ten gautų paslaugų, taikoma Sąjungos teisė, taigi Chartijos 19 straipsnio 2 dalies nuostatos taikomos nurodytam trečiosios valstybės pateiktam ekstradicijos prašymui (2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 52 ir 53 punktai).
- 64 Vadinas, jeigu tokiomis aplinkybėmis suinteresuotasis Islandijos pilietis teigia, kad ekstradicijos atveju jam kiltų rimtas nežmoniško ar žeminamo elgesio pavojus, prieš pradėdama galimą ekstradiciją prašomoji valstybė narė turi patikrinti, ar dėl to nebus pažeistos Chartijos 19 straipsnio 2 dalyje įtvirtintos teisės (2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 60 punktas).
- 65 Tuo tikslu ši valstybė narė, remdamasi Chartijos 4 straipsniu, pagal kurį draudžiamos nežmoniškos ar žeminamos bausmės ar elgesys, turi atsižvelgti ne tik į prašančiosios trečiosios valstybės pareiškimus ar jos prisijungimą prie tarptautinių sutarčių, iš esmės garantuojančių pagrindinių teisių paisymą. Atlikdama šį patikrinimą prašomosios valstybės narės kompetentinga valdžios institucija, kaip antai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, turi remtis objektyviais, patikimais, tiksliais ir tinkamai atnaujinamais duomenimis, kurie matyti iš tarptautinių teismų, pavyzdžiui, Europos Žmogaus Teisių Teismo, sprendimų, prašančiosios trečiosios valstybės teismų sprendimų, taip pat Europos Tarybos ar Jungtinių Tautų sistemai priklausančių organų sprendimų, ataskaitų ir kitų jų parengtų dokumentų (2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 55–59 punktai).
- 66 Kalbant konkrečiai, aplinkybė, kad Islandijos Respublika suteikė suinteresuotajam asmeniui prieglobstį tuo pagrindu, kad jam kilo pavojus patirti nežmonišką ar žeminamą elgesį jo kilmės šalyje, yra ypač svarbus elementas, į kurį prašomosios valstybės narės kompetentinga valdžios institucija turi atsižvelgti, atlikdama šio sprendimo 64 punkte nurodytą patikrinimą.
- 67 Toks elementas yra dar svarbesnis šiam patikrinimui, kai prieglobsčio suteikimas buvo grindžiamas būtent suinteresuotojo asmens persekiojimais jo kilmės šalyje, dėl kurių ši pateikė jo ekstradicijos prašymą.
- 68 Nesant konkrečių aplinkybių, kaip antai padėties prašančiojoje trečiojoje valstybėje reikšmingo pasikeitimo ar rimtų ir patikimų duomenų, rodančių, kad asmuo, dėl kurio pateiktas ekstradicijos prašymas, gavo prieglobstį nuslėpęs jo baudžiamąjį persekiojimą kilmės šalyje faktą, Islandijos valdžios institucijų sprendimas suteikti šiam asmeniui prieglobstį turi paskatinti prašomosios valstybės narės kompetentingą valdžios instituciją, kaip antai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusį teismą, atsisakyti vykdyti ekstradiciją remiantis Chartijos 19 straipsnio 2 dalimi.
- 69 Jeigu prašomosios valstybės narės valdžios institucijos priėmė išvados, kad Chartijos 19 straipsnio 2 dalis netrukdo įvykdyti šio prašymo, dar reikėtų ištirti, ar nagrinėjamas ribojimas proporcingas šio sprendimo 60 punkte primintam tikslui kovoti su nusikaltimą padariusio asmens nebaudžiamumu. Šiuo aspektu pabrėžtina, kad baudžiamosios teisės srityje egzistuojančių bendradarbiavimo ir savitarpio pagalbos mechanizmų įgyvendinimas laikantis Sąjungos teisės bet kuriuo atveju yra alternatyvi priemonė, mažiau ribojanti laisvo judėjimo teisę nei ekstradicija į trečiąją valstybę, su kuria Sąjunga nėra sudariusi ekstradicijos sutarties, ir leidžianti taip pat veiksmingai pasiekti šio tikslo (šiuo klausimu žr. 2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 47 ir 49 punktus).
- 70 Kalbant konkrečiau, Teisingumo Teismas nusprendė, kad tokiu atveju reikia teikti pirmenybę keitimuisi informacija su valstybe nare, kurios pilietis yra suinteresuotasis asmuo, siekiant suteikti šios valstybės narės valdžios institucijoms galimybę laikantis Pagrindų sprendimo 2002/584 išduoti Europos arešto orderį dėl šio asmens suėmimo baudžiamąjį persekiojimą tikslu, jeigu pagal nacionalinę teisę jos gali vykdyti šio asmens baudžiamąjį persekiojimą už nusikaltimus, padarytus už šios valstybės teritorijos ribų. Taigi prašomosios valstybės narės kompetentinga valdžios institucija turi informuoti

suinteresuotojo asmens pilietybės valstybę narę ir prireikus jos prašymu perduoti jai suinteresuotąjį asmenį, remdamasi tokiu Europos arešto orderiu (šiuo klausimu žr. 2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 48 ir 50 punktus).

- 71 Nors Pagrindų sprendimas 2002/584 netaikomas Islandijos Respublikai – ELPA valstybei, kurios pilietis yra I.N. – svarbu priminti, kad ši valstybė, kaip ir Norvegijos Karalystė, sudarė su Sąjunga susitarimą dėl perdavimo tvarkos, kuris įsigaliojo 2019 m. lapkričio 1 d.
- 72 Kaip matyti iš šio susitarimo preambulės, juo siekiama pagerinti Sąjungos valstybių narių ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės teismų bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose, nes dabartiniai šių Susitariančiųjų Šalių santykiai, kuriems, be kita ko, būdingas Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės priklausymas EEE, reikalauja glaudaus bendradarbiavimo kovojant su nusikalstamumu.
- 73 Be to, toje pačioje preambulėje susitarimo dėl perdavimo tvarkos šalys išreiškė abipusį pasitikėjimą jų teisinių sistemų struktūromis ir funkcionavimu bei jų gebėjimu užtikrinti teisingą bylos nagrinėjimą.
- 74 Beje, pažymėtina, kad susitarimo dėl perdavimo tvarkos nuostatos yra labai panašios į atitinkamas Pagrindų sprendimo 2002/584 nuostatas.
- 75 Atsižvelgiant į visa tai, darytina išvada, kad 2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendime *Petruhhin* (C-182/15, EU:C:2016:630, 56 punktus) pasirinktas aiškinimas turi būti pagal analogiją taikomas Islandijos Respublikos piliečiams, kaip antai I.N., kurių situacija trečiosios valstybės, prašančios jų ekstradicijos, atžvilgiu, kaip matyti iš šio sprendimo 58 punkto, objektyviai panaši į Sąjungos piliečio, kuriam pagal ESS 3 straipsnio 2 dalį Sąjunga leidžia naudotis vidaus sienų neturinčia laisvės, saugumo ir teisingumo erdve, kurioje užtikrinamas laisvas asmenų judėjimas, situaciją.
- 76 Vadinas, kai valstybei narei, į kurią atvyko Islandijos Respublikos pilietis, trečioji valstybė, su kuria ši valstybė narė sudarė ekstradicijos sutartį, pateikia ekstradicijos prašymą, ji iš esmės privalo informuoti Islandijos Respubliką ir prireikus šios prašymu perduoti jai šį pilietį, laikydamosi susitarimo dėl perdavimo tvarkos nuostatų, jeigu pagal savo nacionalinę teisę Islandijos Respublika turi jurisdikciją vykdyti šio asmens baudžiamąjį persekiojimą už veikas, padarytas už jos teritorijos ribų.
- 77 Atsižvelgiant į viską, kas išdėstyta, į pateiktus prejudicinius klausimus reikia atsakyti: Sąjungos teisė, visų pirma EEE susitarimo 36 straipsnis ir Chartijos 19 straipsnio 2 dalis, turi būti aiškinama taip, kad kai valstybei narei, į kurią atvyko EEE susitarimo šalimi esančios ELPA valstybės, su kuria Sąjunga yra sudariusi susitarimą dėl perdavimo, pilietis, trečioji valstybė pateikia ekstradicijos prašymą pagal Europos konvenciją dėl ekstradicijos ir kai prieš šiam piliečiui įgyjant minėtos ELPA valstybės pilietybę ji buvo suteikusi jam prieglobstį būtent dėl jo persekiojimo ekstradicijos prašymą pateikusioje valstybėje, prašomosios valstybės narės kompetentinga valdžios institucija turi patikrinti, ar dėl ekstradicijos nebus pažeistos Chartijos 19 straipsnio 2 dalyje numatytos teisės, o atliekant šį patikrinimą itin svarbu atsižvelgti į prieglobsčio suteikimo faktą. Prieš priimdama sprendimą vykdyti ekstradicijos prašymą prašomoji valstybė narė bet kuriuo atveju privalo informuoti šią ELPA valstybę ir prireikus jos prašymu perduoti jai atitinkamą jos pilietį, laikydamosi susitarimo dėl perdavimo tvarkos nuostatų, su sąlyga, kad pagal jos nacionalinę teisę ši ELPA valstybė turi jurisdikciją vykdyti šio piliečio baudžiamąjį persekiojimą už veikas, padarytas už jos nacionalinės teritorijos ribų.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 78 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą patekusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

Sąjungos teisė, visų pirma 1992 m. gegužės 2 d. Europos ekonominės erdvės susitarimo 36 straipsnis ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 19 straipsnio 2 dalis, turi būti aiškinama taip, kad kai valstybei narei, į kurią atvyko Europos ekonominės erdvės susitarimo šalimi esančios Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) valstybės, su kuria Europos Sąjunga yra sudariusi susitarimą dėl perdavimo, pilietis, trečioji valstybė pateikia ekstradicijos prašymą pagal 1957 m. gruodžio 13 d. Paryžiuje pasirašytą Europos konvenciją dėl ekstradicijos ir kai prieš šiam piliečiui įgyjant minėtos ELPA valstybės pilietybę ji buvo suteikusi jam prieglobstį būtent dėl jo persekiojimų ekstradicijos prašymą pateikusioje valstybėje, prašomosios valstybės narės kompetentinga valdžios institucija turi patikrinti, ar dėl ekstradicijos nebus pažeistos Pagrindinių teisių chartijos 19 straipsnio 2 dalyje numatytos teisės, o atliekant šį patikrinimą itin svarbu atsižvelgti į prieglobsčio suteikimo faktą. Prieš priimdama sprendimą vykdyti ekstradicijos prašymą prašomoji valstybė narė bet kuriuo atveju privalo informuoti šią ELPA valstybę ir prireikus jos prašymu perduoti jai atitinkamą jos pilietį, laikydamosi susitarimo dėl perdavimo tvarkos nuostatų, su sąlyga, kad pagal jos nacionalinę teisę ši ELPA valstybė turi jurisdikciją vykdyti šio piliečio baudžiamąjį persekiojimą už veikas, padarytas už jos nacionalinės teritorijos ribų.

Parašai.